

DONALD CARDWELL, IN MEMORIAM

Agustí Nieto-Galan
Universitat Autònoma de Barcelona

A la darrera plana de la *Newsletter* nº 56 (juny de 1998) de la British Society for the History of Science, hi apareixia l'anunci de la mort del professor Donald Cardwell, el dia 8 de maig del mateix any. Només cal fullejar la seva darrera obra, *The Fontana History of Technology* (1994), traduïda al castellà per Alianza Editorial el 1996¹, per a conèixer l'itinerari acadèmic d'un dels grans pioners de la Història de la Tecnologia d'aquest segle.

Després d'uns anys d'ensenyament d'Història i Filosofia de la Ciència a la Universitat de Leeds, Cardwell encarnà la sensibilitat històrica en una Universitat Politècnica d'una ciutat de profunda cultura industrial quan, entre 1974 i 1984, fou professor d'Història de la Ciència i de la Tècnica a la University of Manchester, Institute for Science and Technology (UMIST). L'activitat docent i de recerca es combinà, a més, amb el desenvolupament d'un projecte de Museu de Ciència i Tecnologia a la mateixa UMIST, que havia finalment de cristal·litzar en la fundació del Manchester Museum of Science and Industry.

President de la prestigiosa Manchester Literary and Philosophical Society entre 1991 i 1993, guardonat amb la Dickinson Medal de la Newcomen Society de Londres, i el Dexter Prize i la medalla Leonardo da Vinci de la Society for the History of Technology (SHOT) americana, la seva producció com a investigador inclou obres de la importància de *Steam Power in the Eighteenth Century* (1963), *John Dalton and the Progress of Science* (1968), *From Watt to Clausius* (1971), *Technology, Science and History* (1972), *James Joule. A Biography* (1989), entre d'altres.

Donald Cardwell ha estat un mestre per a molts historiadors de la tecnologia, i malgrat que la disciplina s'ha desplaçat actualment a Manchester cap a un gran Departament de la Universitat, que integra la Història de la Ciència, de la Medicina i de la mateixa Tecnologia, la llavor que ell va sembrar a la UMIST té un valor historiogràfic i humà extraordinari. El seu seminari fou en els anys setanta punt de referència d'una disciplina encara emergent tant a nivell internacional com en el mateix Regne Unit.

Fou precisament Robert Fox, actualment professor d'Història de la Ciència a Oxford, qui l'any 1994 m'adreçà a Donald Cardwell, en la meua visita als fons documentals i bibliogràfics de Manchester. Quina fou la meua sorpresa quan el ja professor emèrit de la UMIST, en el seu famós despatx del "J" floor, m'havia organitzat un seminari bibliogràfic amb el suport d'alguns dels seus íntims col·laboradors, així com havia concertat per a mi una exhaustiva visita al Manchester Museum of Science and Industry. Encara recordo alguna de les seves especulacions sobre problemes encara poc estudiats, com el de les relacions entre la tecnologia i la religió, o d'altres més propis de la nova generació, com el de la tecnologia i el gènere. El gran professor parlava amb mi com el jove estudiant que té molt per aprendre i moltes preguntes per resoldre. Tant de bo els qui el vàrem conèixer o llegir siguem capaços d'imitar, almenys, una petita part de la seva passió intel·lectual.

¹ CARDWELL, Donald (1996) *Historia de la Tecnología*, Madrid, Alianza Editorial. Una recensió d'aquesta obra, feta per Guillermo Lusa, va aparèixer a *Quaderns d'Història de l'Enginyeria*, vol. II, 208-211.